

ΣτΕ 3381/1997 (Δ' Τμήμα)

Διαδικασία εξέτασης αιτήσεως αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα- εξυπαρχής εξέταση του αιτήματος λόγω στοιχείων που αν ήσαν γνωστά κατά το χρόνο εξέτασης του αιτήματος θα οδηγούσαν στην αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα – Αίτημα ασύλου υποβαλλόμενο από συζύγους – Αποδεικτικά στοιχεία των περί ασύλου ισχυρισμών – Ρόλος του διερμηνέα στη συνέντευξη για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα – Αιτούντες άσυλο από τη Σρί Λάνκα – Αποδεδειγμένη δίωξη των μελών της οικογένειας αποδεικνύει το δικαιολογημένο φόβο του αιτούντα άσυλο – Νομιμοποίηση πληρεξουσίου δικηγόρου στο Δικαστήριο – Διοικητικό δίκαιο.

Εφαρμοστέο δίκαιο :

Άρθρο 1 Α παρ. 2 της Σύμβαση της Γενεύης του 1951 « περί του Καθεστώτος των Προσφύγων», όπως τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967

Ν.Δ. 3989/1959 (ΦΕΚ 201 τ. Α')

Α.Ν. 389/1968 (ΦΕΚ 125 τ. Α')

Άρθρα 24 και 25 του Ν. 1975/1991 « Είσοδος - έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 184, τ. Α')

Άρθρα 1 και 5 του Π.Δ. 83/1993 « Διαδικασία εξέτασης αιτήσεως αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα, ανάκληση της αναγνώρισης και τρόπος συνεργασίας και ενημέρωσης του Εκπροσώπου της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα» (ΦΕΚ 36, τ. Α')

Άρθρο 27 του Π.Δ. 18/1989 « Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο Επικρατείας» (ΦΕΚ 8, τ. Α').

Πραγματικά Περιστατικά : Οι αιτούντες σύζυγοι, πολίτες της Σρί Λάνκα, εισήλθαν στην Ελλάδα παράνομα από το λιμάνι της Ρόδου την 5^η Δεκεμβρίου 1992. Την 2^η Φεβρουαρίου 1993 υπέβαλαν αίτημα ασύλου στην Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής. Ισχυρίστηκαν φόβο δίωξης στην πατρίδα τους λόγω των πολιτικών πεποιθήσεων και δραστηριοτήτων του συζύγου ως μέλους της αντικαθεστωτικής οργάνωσης J.V.P. Επίσης υποστήριξαν ότι έχουν και οι δύο επικηρυχθεί, όπως και ο αδερφός της συζύγου, που ήταν ανώτερο στέλεχος της οργάνωσης αυτής, καθώς και ότι οι φωτογραφίες τους προβάλλονται καθημερινά στην τηλεόραση. Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης απέρριψε το αίτημα του συζύγου την 23.3.1993 με το αιτιολογικό ότι : «στο πρόσωπό του δεν συντρέχουν αντικειμενικά και υποκειμενικά στοιχεία (καλά θεμελιωμένος φόβος δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, πολιτικών πεποιθήσεων κλπ) που προϋποθέτει η Σύμβαση της Γενεύης του 1951 και το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης για να του αναγνωρισθεί η ιδιότητα του πρόσφυγα και ειδικότερα : α) δεν υπάρχουν στοιχεία στο φάκελό του από τα οποία να προκύπτουν ότι αυτός έχει διωχθεί ή διώκεται από τις αρχές της χώρας του για λόγους φυλής, θρησκείας, πολιτικών πεποιθήσεων κλπ β) ο ανωτέρω εγκατέλειψε εθελοντικά τη χώρα του με σκοπό να εγκατασταθεί αλλού (Ελβετία) για αναζήτηση καλλίτερης τύχης. Το αίτημά του οφείλεται σε λόγους οικονομικούς και όχι πολιτικούς ή άλλους που θα τον χαρακτήριζαν ως πρόσφυγα». Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στους αιτούντες την 21.4.1993. Στις 18.6.1993 η σύζυγος αιτούσα υπέβαλε στο Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου αίτηση για την επανεξέταση του αιτήματός της ζητώντας την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα τόσο στο πρόσωπό της όσο και στο σύζυγό της. Επικαλέστηκε δικαιολογημένο φόβο δίωξης της ίδιας και του συζύγου της και των λοιπών μελών της οικογένειάς της λόγω των πολιτικών δραστηριοτήτων του αδερφού της και της συμμετοχής του στην παράνομη οργάνωση J.V.P.. Ισχυρίστηκε ότι ο αδερφός της είχε συλληφθεί το έτος 1988 για συνωμοσία προς ανατροπή της κυβέρνησης της Σρι Λάνκα και ενώ εκρατείτο για να κριθεί η υπόθεσή του από το Ανώτατο Δικαστήριο του Κολόμπο, το Δεκέμβριο του 1988 κατόρθωσε να δραπετεύσει στην Ταϊλάνδη, όπου αναγνωρίστηκε πρόσφυγας. Μετά την αναχώρηση του αδερφού της η αιτούσα και ολόκληρη η οικογένειά της ευρίσκοντο υπό συνεχή έλεγχο και

υφίσταντο ενοχλήσεις και εκφοβισμούς σχετικά με τη ζωή και την προσωπική ασφάλειά τους. Προς απόδειξη των ισχυρισμών της υπέβαλε έγγραφα στοιχεία, που είχε προσκομίσει και κατά την κατ' αρχήν εξέταση του αιτήματός της στην Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής, αλλά λόγω έλλειψης του κατάλληλου διερμηνέα δεν έγινε κατανοητή η σημασία τους και δεν κρατήθηκαν αντίγραφα για το φάκελο της. Τα στοιχεία αυτά είναι : α) αποκόμματα εφημερίδων από όπου προκύπτει η πολιτική δράση του αδερφού της, β) βεβαίωση της οργάνωσης «Λαϊκό Απελευθερωτικό Μέτωπο», γ) βεβαίωση του δικηγόρου του, μέλους του Κοινοβουλίου της Σρί Λάνκα, δ) βεβαίωση οργανώσεως για τα ανθρώπινα δικαιώματα στη Σρί Λάνκα, που αφορά τον αδερφό της, ε) βεβαίωση του Γραφείου της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες στην Ταϊλάνδη, και στ) έγγραφο με το οποίο ειδοποιείται η οικογένεια της και απειλούνται με εκτέλεση εάν ο αδερφός της δεν παραδοθεί στις Αρχές. Ο Γενικός Γραμματέας με απόφαση που εκδόθηκε την 14.7.1993 απέρριψε την αίτηση επανεξέτασης.

Σκεπτικό : Ενόψει του περιεχομένου των αποδεικτικών στοιχείων που υπέβαλε η αιτούσα στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης κατά την επανεξέταση του αιτήματός της η προσβαλλόμενη πράξη που ενέχει απόρριψη του αιτήματός της χωρίς να περιέχει αξιολόγηση των στοιχείων αυτών και ειδική εκτίμηση του προβληθέντος και στηριζόμενου στα εν λόγω στοιχεία ισχυρισμού της παρίσταται ανεπαρκώς αιτιολογημένη. Εξάλλου το γεγονός ότι ο φόβος της αιτούσας οφείλεται αποκλειστικά στην πολιτική δραστηριότητα του αδερφού της και όχι της ίδιας ή του συζύγου της δεν εμποδίζει την αναγνώριση της ως πρόσφυγα, διότι, κατά την έννοια της διατάξεως της παραγράφου 2 του άρθρου 1^Α της Σύμβασης του 1951 με βάση τα ανωτέρω συμβάντα στον αδερφό της (σύλληψη, κράτηση, δραπέτευση) μπορεί να αποδείξει ότι είναι δικαιολογημένος ο φόβος της ότι και η ίδια μπορεί να υποστεί δίωξη.

Σημειώνεται ότι η αίτηση ακύρωσης απορρίπτεται ως απαράδεκτη για το σύζυγο της αιτούσας επειδή δεν προσκόμισε στο Δικαστήριο συμβολαιογραφικό έγγραφο για να νομιμοποιήσει τη δικηγόρο που υπογράφει την κρινόμενη αίτηση, και κατά τη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο δεν παρέστη με πληρεξούσιο δικηγόρο, ούτε εμφανίσθηκε αυτοπροσώπως για να δηλώσει ότι εγκρίνει την άσκηση της αιτήσεως.

Το Δικαστήριο ακύρωσε την προσβαλλόμενη διοικητική πράξη του Γενικού Γραμματέα επί της αίτησης επανεξέτασης της αιτούσας.

Σημείωση : Η διαδικασία εξέτασης του αιτήματος ασύλου στην προκειμένη περίπτωση παρουσιάζει ιδιομορφία από την άποψη ότι η αιτούσα δεν άσκησε την προβλεπόμενη από το προϊσχύσαν δίκαιο για την διαδικασία εξέτασης του αιτήματος ασύλου προσφυγή ενώπιον του Υπουργού, διαδικασία που έχει ήδη κηρυχθεί ανίσχυρη (Βλ. αποφάσεις 3831/1992 και 3832/1992 του Συμβουλίου Επικρατείας). Αν και το Π.Δ. 83/1993 για την διαδικασία εξέτασης αιτήσεως αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα, ανάκληση της αναγνώρισης και τρόπος συνεργασίας και ενημέρωσης του Εκπροσώπου της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα είχε ήδη δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεων την 19.3.1993 (ΦΕΚ Α' 36) η απόφαση που εκδόθηκε από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης την 21.4.1993 μετά από την συνέντευξη στην Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής έκανε μνεία της 30ήμερης προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής που θεσμοθετείτο από το προϊσχύσαν δίκαιο και όχι της προβλεπόμενης 5ήμερης προθεσμίας από το άρθρο 4 παρ. 3 του Π.Δ. 83/1993. Έτσι μόνον με την άσκηση της αίτησης επανεξέτασης κατά τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 5 του Π.Δ. 83/1993, που δεν περικλείεται από προθεσμία, εξετάσθηκε η υπόθεση σε δεύτερο βαθμό από τη Διοίκηση.